

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи,
Голова науково-методичної ради
Дар'я МАЛЬЧИКОВА
«21» листопада 2022 р.

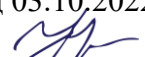
Програма атестації здобувачів вищої освіти
(Теоретичні та практичні аспекти англійської мови.
Теорія літератури та методика літературознавчого дослідження)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.021 Англійська мова і література
Освітня програма Середня освіта (мова і література англійська)
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Форма навчання денна, заочна

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради
факультету української й іноземної філології та журналістики
Голова НМР Ірина ГАЙДАСНКО
«13» жовтня 2022 р., протокол № 2

Івано-Франківськ, 2022 р.

Затверджено на засіданні кафедри
англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова
Протокол № 3 від 03.10.2022 р.
В.о. завідувачки Юлія КИЩЕНКО

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Головним завданням атестації здобувачів другого (магістерського) рівня є перевірка і оцінка сформованості у студентів філологічної, комунікативної та методичної компетентності, наявності у них знань основ теорії мови та літератури, а також здатності та готовності реалізувати здобуті знання та вміння в майбутній професійній діяльності. Атестація здобувачів вищої освіти проходить у формі комплексного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Програма комплексного іспиту здобувачів складається з таких блоків:

- Теоретичні та практичні аспекти англійської мови;
- Теорія літератури та методика літературознавчого дослідження.

У модулі «Теоретичні та практичні аспекти англійської мови» на атестацію виносяться питання з обов'язкових освітніх компонент, а саме: «Новітні досягнення з фахових дисциплін», «Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство», «Методика викладання іноземних мов у середніх та закладах вищої освіти» та з таких вибіркових компонентів, як: «Лінгвокогнітивні та лінгвосоціотичні особливості дискурсу», «Проблеми міжкультурної комунікації». Цей модуль визначає також рівень сформованості мовленнєвої компетентності майбутнього вчителя англійської мови у форматі доповіді на запропоновану тематику відповідно до силабусу обов'язкової освітньої компоненти «Комунікативні стратегії англійської мови».

Атестація має виявити, якою мірою студенти опанували основні теоретичні дисципліни, виявили зрілість міркувань з теоретичних проблем, оволоділи усною і писемною формами англійської мови, практичними знаннями, вміннями і навичками для роботи вчителями та викладачами англійської мови в закладах середньої та вищої освіти України.

Згідно ОП 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) атестація передбачає перевірку і оцінку сформованості у студентів *інтегральної, загальних та фахових компетентностей*, наявності знань основ теорії мови, а також здатності та готовності реалізувати здобуті знання та вміння в майбутній професійній діяльності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. англійською мовою.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до письмової й усної комунікації, що якнайкраще відповідають ситуації професійного і особистісного спілкування засобами англійської та державної мов.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї.

ЗК 10. Здатність критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність.

ЗК 11. Здатність використовувати цифрові технології та мультимедійні засоби в освітній і професійній діяльності в умовах сучасного інформаційно-комунікаційного освітнього простору.

ФК 1. Володіння спеціальними знаннями загальних і часткових теорій мовознавства та літературознавства, наукових шкіл і напрямів філологічних досліджень.

ФК 3. Здатність формувати в учнів предметні (мовна, мовленнєва, соціокультурна, лінгвокраїнознавча, дискурсивна, стратегічна, методична) компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання англійської мови та світової літератури.

ФК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та англійською мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їх розвитку, сучасних норм їх використання.

ФК 7. Володіння сучасними методами, прийомами і засобами навчання англійської мови та світової літератури з використанням інформаційних технологій.

ФК 8. Уміння оцінювати зміст, структурувати та організувати навчальний матеріал відповідно до вимог шкільної програми або робочих навчальних програм ЗВО, володіння концептуальними основами структури і змісту засобів навчання.

ФК 9. Здатність проводити фахово орієнтовані наукові дослідження.

ФК 10. Обізнаність в комунікативних стратегіях англійської мови та здатність імплементувати їх в освітній процес та у міжкультурному контексті.

- *Програмні результати навчання включають:*

ПРН 1. Здійснювати аналітичний пошук наукової інформації за критеріями доцільності та достовірності, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 2. Знання сучасних філологічних й дидактичних засад навчання англійської мови та світової літератури та вміння творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення професійних завдань.

ПРН 3. Знання державного стандарту загальної середньої освіти, навчальних програм з англійської мови та світової літератури для ЗНЗ та практичних шляхів їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРН 4. Володіння ефективними методами і прийомами викладання англійської мови та світової літератури у закладах середньої та вищої освіти.

ПРН 7. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН 9. Знання мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку англійської мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті.

ПРН 10. Здатність використовувати знання з курсів новітні досягнення у лінгвістиці, аналітичне читання та письмо, лінгвокогнітивні та лінгвосеміотичні особливості дискурсу для розробки власного наукового дослідження англійською мовою.

ПРН 12. Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн в історико-культурному контексті; володіння різними видами аналізу художнього твору, вміння визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПЕРШИЙ МОДУЛЬ АТЕСТАЦІЇ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство

- Напрями типологічних досліджень
- Лінгвістична концепція Вільгельма фон Гумбольдта
- Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра
- Американський структуралізм та його представники

- Харківська лінгвістична школа. Наукова діяльність та лінгвістично-філософські погляди О.О. Потебні
- Засоби вираження граматичних категорій в українській та англійській мовах

Новітні досягнення в галузі лінгвістики

- Cognitive poetic.
- Deictic shift theory.
- Cognitive grammar.
- Cognitive metaphor.
- Scripts and schemas:
- Discourse worlds and mental spaces:
- Text World Theory:
- Speech Acts: types and functions.

Лінгвокогнітивні та лінгвосеміотичні особливості дискурсу

1. Ukrainian school of discourse.
2. Approaches to discourse analysis distinguished by Deborah Schiffrin.
3. French school of discourse.
4. Semiotic aspects of discourse.
5. The problem of contemporary discourse in linguistics.

Проблеми міжкультурної комунікації

- Beginnings of cross-cultural communication in the USA.
  - Formation of cross-cultural communication in Europe.
  - Cross-cultural researches in Slavic countries.
  - New tendencies in cross-cultural communication.
  - Interdisciplinary approach to cross-cultural communication.
  - The concept and essence of culture. Types of cultural relations.
  - Cultural stereotypes. Cross-cultural conflict.
  - Cross-cultural communication skills. Accents in cross-cultural communication.
- Cross-cultural communication and speech styles.

Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти

1. Контроль в освітньому процесі з англійської мови та світової літератури
2. Проблема формування мовної особистості в сучасній лінгводидактиці.
3. Зарубіжні підходи до викладання англійської мови та світової літератури.
4. Лінгвістичні та психологічні особливості сприйняття іншомовної інформації.
5. Використання різних видів медіа як засобів активізації пізнавального інтересу в різних видах мовленнєвої діяльності.
6. Сучасні тенденції професійної підготовки фахівців. Мовна освіта в концепції нової української школи.
7. Формування професійної компетентності студентів мовних ЗВО.
8. Методи професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов.
9. Нетрадиційні технології у викладанні фахових дисциплін.
10. Підвищення кваліфікації вчителів іноземних мов.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Рівень дотримання прав, свобод людини та виконання громадянами України їх конституційних обов'язків як свідчення державної та громадянської свідомості.
2. Особливості традиційної британської, американської та української кухні.

3. Роль сім'ї у вихованні дітей. Проблема «батьків і дітей» в сучасному суспільстві.
4. Проблеми соціального забезпечення населення у Великій Британії та в Україні.
5. Ситуація на ринку праці в Україні та необхідні умови для отримання хорошої роботи за спеціальністю.
6. Переваги та недоліки життя в столиці та інших містах України.
7. Шляхи вирішення проблем великих міст (транспорту, довкілля, злочинності, міграції) та перспективи розвитку мегаполісів.
8. Порівняльна характеристика систем освіти у США, Великій Британії та Україні
9. Основні кліматичні зони. Зміни клімату, що відбуваються останнім часом, та їх наслідки.
10. Переваги та недоліки утримання домашніх улюбленців, ставлення до них в Україні та Великій Британії.
11. Проблеми виживання диких тварин у природі та шляхи їх вирішення.
12. Конституційна монархія Великої Британії.
13. Пріоритетні напрямки економічної діяльності Об'єднаного Королівства.
14. Засоби масової інформації в Україні та країнах, мова яких вивчається. Роль та функції засобів масової інформації в суспільстві.
15. Сполучені Штати Америки як федеративна держава: політичний, економічний та національно-культурний аспекти.
16. Минуле кінематографу та його перспективи на майбутнє.
17. Театр у житті сучасної людини. Відмінності в ставленні до театрального мистецтва в Україні та в світі.
18. Медичне обслуговування в Україні і в світі. Переваги та недоліки альтернативної та академічної медицини.
19. Порівняльний аналіз законодавчої влади США, Великої Британії та України.
20. Виконавча влада та засоби забезпечення прозорості урядів США та Великої Британії.
21. Повноваження та обов'язки голови держави в США, Великій Британії та Україні.
22. Виборча система в США та Великій Британії. Головні політичні партії цих країн.
23. Сучасний стан сільського господарства в Україні та Великій Британії.
24. Засоби масової інформації в Україні, Великій Британії та США.
25. Улюблений музичний жанр, історія його виникнення. Відомі композитори або виконавці цього жанру.
26. Мовна ситуація у сучасному світі та роль англійської мови як інструменту інтернаціонального спілкування.
27. Національні, світські та релігійні свята України та країн, мова яких вивчається.
26. Головні напрями реформування законодавчої, виконавчої та судової гілок влади з перспективою Європейської інтеграції України.
27. Проблема впровадження новітніх освітніх програм та технологій в Україні.
28. Дозвілля сучасної молоді: здоровий спосіб життя та новітні спортивні захоплення.
29. Професійна майстерність учителя іноземної мови: вимоги, критерії оцінки та шляхи самовдосконалення.
30. Поняття «глобальності» щодо проблеми охорони навколишнього середовища.

ДРУГИЙ МОДУЛЬ

«Теорія літератури та методика літературознавчого дослідження»

1. Цілі та завдання теорії літератури, її місце в системі інших літературознавчих дисциплін.
2. Поняття про методологію літературознавства. Взаємозв'язок і взаємодія теорії літератури з іншими гуманітарними науками.
3. Допоміжні літературознавчі дисципліни та їх функції.

4. Специфіка літератури як виду мистецтва і художньої творчості. Взаємозв'язок і взаємодія художньої літератури з іншими видами мистецтва.
5. Основні функції художньої літератури та її роль у розвитку культури.
6. Аспекти та основні принципи вивчення літературного явища.
7. Антична літературознавча думка. Концепції мистецтва Платона і Аристотеля.
8. Середньовічна християнська екзегетика: основні ідеї, представники, здобутки.
9. Зародження та розвиток українського літературознавства XV-XVIII ст..
10. Розвиток літературознавчої думки XIX століття: основні літературознавчі академічні школи, представники, центральні ідеї та концепти).
11. Основні ідеї літературознавчої думки XIX століття: інтцивізм і фрейдизм.
12. Основні ідеї літературознавчої методології XX століття. Феноменологія.
13. Основні ідеї літературознавчої методології XX століття. Онтологічна герменевтика. Поняття герменевтичного кола.
14. Поняття інтертекстуальності. Теорія інтертекстуальності Ю. Кристєвої.
15. Основні ідеї сучасних українських літературознавчих шкіл: українська феміністична критика та постколоніальна критика (основні ідеї, представники).
16. Поняття «художній образ». Класифікації художніх образів.
17. Компоненти змісту: тема, ідея, проблема. Поняття пафосу та його види.
18. Композиція літературного твору. Сюжетні та позасюжетні елементи композиції.
19. Основні категорії літературного процесу (епоха, стиль, метод, напрям, течія, школа).
20. Основні категорії літературного процесу та внутрішні фактори його розвитку (традиції, новаторство, відштовхування, наслідування, запозичення, варіація, епігонство, пародіювання).
21. Літературні напрями XVI–XIXст.: бароко, класицизм (характерні риси, найвідоміші представники, твори).
22. Літературні напрями XVI–XIXст.: сентименталізм, романтизм (найвідоміші представники, твори).
23. Літературні напрями XVI–XIXст.: реалізм, натуралізм (характерні риси, найвідоміші представники, твори).
24. Основні риси та стильові течії модернізму (найвідоміші представники, твори).
25. Основні риси постмодернізму (найвідоміші представники, твори).
26. Міфологічна критика та її модифікації у сучасному літературознавстві.
27. Основні засади порівняльно-історичної школи. Роль О.М. Веселовського в розвитку компаративістики.
28. Сучасна українська компаративістика. Основні теоретичні надбання та постаті.
29. Постмодерністська естетика і критика (І. Хассан, У. Еко, Ж.Ф. Ліотар, М.Епштейн, Н. Маньковська та ін.).
30. Феміністична теорія і критика (С. де Бовуар, Ю. Кристєва, С. Павличко).

3. Критерії оцінювання атестації здобувачів рівня вищої освіти «магістр»

Критерії оцінювання з модуля «Теоретичні та практичні аспекти англійської мови»

Атестація є засобом перевірки теоретичної й практичної підготовки здобувачів згідно з типовими програмами та силабусами. Вона складається з двох питань, пов'язаних із теоретичними та практичними аспектами англійської мови.

Оцінка “ А (відмінно) ”: 90-100 балів.

Виставляється за таких умов:

1. Перше теоретичне питання: глибокий та повний аналіз теоретичних положень, зрілість міркувань із теоретичних проблем, уміння охарактеризувати відповідні мовні явища.
2. Друге питання: здобувач у повному обсязі викладає вивчений матеріал, надає правильні визначення понять, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої

судження, застосувати знання практично, навести свої приклади, опрацювати різні джерела інформації і творчо використовувати їх при відповіді, виявляти здатність до оригінальних рішень та демонструвати вміння аргументовано висловлювати свою точку зору. Студент володіє базовим лексичним словником у повному обсязі та допускає 2-3 граматичні та лексичні помилки.

Оцінка "B (добре)": 82-89 балів.

Виставляється за таких умов:

1. Перше теоретичне питання: здобувач добре володіє теоретичним матеріалом, надає визначення поняттям, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань і допускає 1-2 мовні помилки.
2. Друге питання: вміє висловлювати свою точку зору, вживає правильно граматичні конструкції, викладає матеріал без стилістичних огріхів. Демонструє володіння базовим лексичним словником у достатньому обсязі та допускає 1-2 граматичні та лексичні помилки.

Оцінка "C (добре)": 74-81 бали.

Виставляється за таких умов:

1. Перше теоретичне питання: здобувач добре знає теоретичний матеріал, надає визначення поняттям, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань, допускає 2-3 мовленнєві помилки.
2. Друге питання: вміє висловлювати свою точку зору, володіє базовим лексичним словником у достатньому обсязі, допускає 2-4 граматичні та лексичні помилки.

Оцінка "D (задовільно)": 64-73 балів.

Виставляється за таких умов:

1. Перше теоретичне питання: викладає матеріал не в повному обсязі, демонструє поверхневе володіння теоретичним та практичним матеріалом, допускає 4-5 мовленнєвих помилок.
2. Друге питання: тема розкрита без використання активного та пасивного лексичного та граматичного матеріалу. Здобувач висловлює особисте ставлення до проблеми поверхнево та допускає 3-4 помилки.

Оцінка "E (задовільно)": 60-63 бали.

Виставляється за таких умов:

1. Перше теоретичне питання: досить поверхове викладання матеріалу, неповне розкриття суті мовного явища. Здобувач припускається 5-6 мовленнєвих помилок.
2. Друге питання: здобувач знає матеріал без аргументації своїх висновків, не наводить прикладів і не завжди адекватно використовує знання у практичній частині. Допускаються 3-5 мовленнєвих помилок.

Оцінка "FX (незадовільно)": 35-59 балів.

Виставляється за таких умов:

1. Перше теоретичне питання: здобувач слабо володіє матеріалом, відтворює лише основні положення, наводить окремі фрагменти, що складають незначну частину матеріалу, допускає більш ніж 7 мовленнєвих помилок.
2. Друге питання: невміння висловити та аргументувати свою точку зору на запропоновану тему через недостатній словарний запас. Допускається більш ніж 6 мовленнєвих помилок.

Оцінка "F (незадовільно)": 1-34 балів.

Виставляється за таких умов:

1. Перше теоретичне питання: здобувач слабо володіє матеріалом, відтворює лише основні положення, наводить окремі фрагменти, що складають незначну частину матеріалу, допускає більш ніж 10 мовленнєвих помилок.

2. Друге питання: невміння висловити та аргументувати свою точку зору на запропоновану тему через недостатній словарний запас. Допускається більш ніж 6 мовленнєвих помилок

Критерії
оцінювання з модуля «Теорія літератури та методика літературознавчого дослідження»

Оцінка А («відмінно», 90-100 б.) ставиться, якщо студент показав:

- повне знання розвитку літературного процесу в культурному контексті епохи на синхронічному та діахронічному рівнях;
- конкретне знання національної специфіки кожної з літератур, що вивчаються, міжлітературні зв'язки (особливо з українською літературою);
- чітке знання жанрових форм, уміння співвідносити типологічно схожі явища зарубіжних літератур між собою і з українською літературою;
- глибокі знання біографічних відомостей про письменників;
- термінологічно точне знання літературознавчих понять, їх вірне застосування;
- уміння аналізувати текст у єдності форми та змісту, проводити порівняльний аналіз творів;
- уміння дати розгорнуту, логічно побудовану відповідь, яка демонструє ерудицію і глибокі знання студента, відповідає вимогам культури мовлення.

Оцінка В («добре», 82-89 б.) ставиться, якщо студент показав:

- знання розвитку літературного процесу в культурному контексті епохи на синхронічному та діахронічному рівнях, але з деякими неточностями;
- конкретне знання національної специфіки кожної з літератур, що вивчаються, їх зв'язки (особливо з українською літературою), проте були допущені деякі недоліки;
- дещо бракує знань чітких жанрових форм, уміння співвідносити типологічно схожі явища зарубіжної літератури між собою і з явищами української літератури;
- знання біографічних відомостей про письменників, але при цьому були допущені деякі неточності;
- термінологічно точне знання літературознавчих понять, але недостатнє вміння їх застосування;
- практичні навички поступаються теоретичній підготовці; домінує репродуктивний тип відповіді.

Оцінка С («добре», 74-81 б.) ставиться, якщо студент показав:

- що його уміння аналізувати текст, проводити порівняльний аналіз творів недостатні, не спираються на літературознавчі знання;
- уміння дати розгорнуту логічну відповідь, але йому бракує чіткої аргументації, мають місце мовленнєві огріхи.

Оцінка D («задовільно», 64-73 б.) ставиться, якщо студент показав:

1. неповне знання розвитку літературного процесу в культурному контексті епохи на синхронічному та діахронічному рівнях;
2. недостатні знання національної специфіки кожної з літератур, що вивчаються, їх зв'язки між собою (а також з українською літературою);
3. неповне знання чітких жанрових форм, недостатньо сформульовані вміння співвідносити типологічно схожі явища зарубіжних літератур між собою і з українською літературою;
4. фрагментарні знання біографічних відомостей про письменників;
5. у визначенні термінології певні недоречності й невідповідності, недостатні вміння її застосування;
6. недостатньо сформульовані вміння аналізувати текст у єдності форми і змісту, проводити порівняльний аналіз творів;

7. неповноту відповіді, її основні положення недостатньо аргументовані, допущені мовленнєві помилки.

Оцінка Е («задовільно», 60-63 б.) ставиться, якщо студент показав:

- слабкі навички самостійного аналізу теоретичних та практичних проблем;
- задовільні навички ведення наукової дискусії.

Оцінка FХ («незадовільно», 35-59 б.) ставиться за умови, що студент має деякі історико-літературні та літературознавчі знання, але його відповідь поверхова, допускаються грубі помилки у фактичному матеріалі, мова бідна, невиразна.

Оцінка FХ («незадовільно», 1-34 б.) ставиться за умови, що студент не показав:

- повного знання розвитку літературного процесу в культурному контексті епохи на синхронічному та діахронічному рівнях;
- конкретного знання національної специфіки кожної з літератур, що вивчаються, їх зв'язки (особливо з українською літературою);
- чіткого знання жанрових форм, вміння співвідносити типологічно схожі явища зарубіжних літератур між собою і з українською літературою;
- глибокого знання біографічних відомостей про письменників;
- термінологічно точного знання літературознавчих понять, їх вірного застосування;
- уміння аналізувати текст у єдності форми та змісту, проводити порівняльний аналіз творів;
- уміння дати розгорнуту, логічно побудовану відповідь, яка демонструє ерудицію і глибокі знання студента, відповідає вимогам культури мовлення.

4. Список рекомендованих джерел

Новітні досягнення з фахових дисциплін та Лінгвокогнітивні та лінгвосеміотичні особливості дискурсу

Основна:

1. Александрук, І.В. (2015). Вербалізація можливих світів у жанрі фентезі (на матеріалі творів сучасних англійських та американських авторів). (Автореф. дис. канд. філол. наук). Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харків.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К., 2014.
3. Бердт Т. Своєрідність української ментальності // Людинознавчі студії. Дрогобич, 2020. Вип. 2.
4. Белехова, Л.І. (2020). Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської поезії): монографія. Херсон: Айлант.
5. Березович Е.Л. К этнолингвистической интерпретации семантических полей // Вопросы языкознания. 2014. № 6.
6. Жаботинская С.А. Концептуальный анализ: типы фреймов // Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки. Черкаси. 2019. Вип. 11.
7. Жаботинська С.А. Посесивна конструкція і концептуальні трансформи // Мова. Людина. Світ. До 80-річчя проф. М.П. Кочергана. К., 2016.
8. Жихарева, О.О. (2018). Англomовний біблійний екодискурс у лінгвопоетологічному висвітленні: простори побудови. (Дис. докт. філол. наук). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
9. Заболотська О.О. Вербалізатори концепту СМЕРТЬ у творах англomовних письменників. Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету ім. Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки. 2018. Випуск 164. С. 59-65
10. Заболотська О.О. Засоби реалізації авторських інтенцій у поетичних текстах.

Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації». 2018. Том 29 (68) № 3. С. 44-49. ISSN 1606-3721.

11. Кагановська О.М. Текстові концепти художньої прози. К., 2002.

12. Казимир І.І. Концепт ПТАХ у мовній картині світу українського народу: Автореф. дис. ... канд. філол. н. Харків, 2017.

13. Карпенко-Иванова У. Фрейм - вооруженное противостояние в русской, английской, итальянской культурно-языковой традиции. К., 2016.

14. Кодак, М. (2010). Поетика як система: Літературно-критичний нарис. Луцьк: ПВД «Твердиня».

15. Колегаева І.М. Принцип ономаσιологической релевантности в формировании наивной и профессиональной картины мира / І. М. Колегаева, Н.В. Загребельная // Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Серія : Філологія. 2014. Т. 17, Вип. 4. С. 98-109.

16. Макарук, Л. (2019). Мультиmodalність сучасного англomовного масмедійного комунікативного простору. (Дис. канд. філол. наук). Запорізький національний університет, Запоріжжя

17. Маріна О. С. Семіотика парадоксальності у когнітивно-комунікативному висвітленні (на матеріалі сучасного англomовного поетичного дискурсу) : [монографія] / Олена Сергіївна Маріна. Харків : Айлант, 2015. 298 с.

18. Мартинюк А.П. Когнітивно-дискурсивний інструментарий аналізу складноподчиненого синтаксиса [Електронний ресурс] / А. П. Мартинюк // Когніція. Комунікація. Дискурс : междунар. сб. науч. тр. / [под. ред. И. С. Шевченко, В. И. Карасика]. – Направление "Филология". – № 7. –2014. –С. 68-80. – Режим доступа : <http://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/home>

Додаткова:

1. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики. Львів: ЛНУ, 2014. 281 с.

2. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу. К.: Логос, 2014. 284 с.

3. Жаботинская С.А. Концептуальный анализ языка: фреймовые сети // Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства. Проблеми прикладної лінгвістики. – Одеса: Астропринт, 2014. № 9. С. 81-92.

4. Кагановська О.М. Текстові концепти художньої прози. К.: КНЛУ, 2020. 292 с.

5. Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2018. 332 с.

6. Селиванова Е.А. Основны лингвистической теории текста и коммуникации. К.: Брама, 2020. 336 с.

7. Alan, K., Jaszczolt, K.(2020). The Cambridge Hand book of Pragmatics. New York: Cambrigde university press.

8. Cruse, A. (2015). Meaning in language: An Introduction to Semantics and Pragmatics. New York: Oxford University Press.

9. Horn I, Ward G. (2016). The Handbook of Pragmatics. Blackwell Publishing.

10. Karpati, Lazslo (2017). The Use of communicative strategies in English Language Education/ International Journals of Humanities Social Development Research. 1. 5-14

11. Semino, Elena (2020) Stylistics and Linguistic Variation in Poetry. Journal of English Linguistics 30(1):28-50

12. Semino, Elena (2019) Deixis and fictional minds. *Style*, 45 (3). pp. 418-440. ISSN 0039-4238

13. Culpeper, Jonathan and Haugh, Michael (2020) The metalinguistics of offence in (British) English: A corpus-based metapragmatic approach. *Journal of Language Aggression and Conflict*. ISSN 2213-1272 (In Press)

14. Culpeper, Jonathan and Kan, Qian (2019) Communicative styles, rapport and student engagement: An online peer mentoring scheme. *Applied Linguistics*. ISSN 0142-6001

15. Culpeper, Jonathan and Gillings, Mathew (2019) Pragmatics: Data trends. *Journal of Pragmatics*, 145. pp. 4-14. ISSN 0378-2166
16. Semino, Elena and Culpeper, Jonathan, eds. (2016) *Cognitive stylistics: language and cognition in text analysis. Linguistic approaches to literature*. John Benjamins, Amsterdam. ISBN 9027233322
17. Cockcroft, Robert: *Rhetorical Affect in Early Modern Writing. Renaissance Passions Reconsidered*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2018
18. Mandler, Jean M. 2014 On defining image schemas *Language and Cognition* 6(4):510-532

Проблеми міжкультурної комунікації

Основна:

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С. Бацевич. – К.: Видавничий центр «Академія», 2014. 344 с.
2. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С. Бацевич. – К.: Довіра, 2017. 205 с.
3. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація / В.М. Манакін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2016. 288 с.
4. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. К.: Ваклер, 2016. 656 с.

Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство

Основна:

1. Голубовська І.О. Етнічні особливості мовних картин світу : [монографія] /Ірина Олександрівна Голубовська. К.: Логос, 2014.284 с.
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов : [навчальний посібник] / Ілько Вакулович Корунець. Вінниця : Нова Книга, 2016. 464 с.
3. Кочерган М.П. Основи зіставного мовознавства/Михайло Петрович Кочерган. К. : Академія, 2016. 424 с.
4. Манакін В.Н. Сопоставительная лексикология/ Владимир Николаевич Манакін. К.: Знання, 2014.326 с.
5. Мовна система як результат відображення процесів концептуалізації і категоризації навколишнього світу : [монографія] / [за ред. А. В. Корольової]. К.: Гілея, 2016. 200 с.
6. Coulmas F. An Introduction to Multilingualism. *Language in a Changing World*. [Oxford Textbooks in Linguistics](#), 2017. 342 p.
7. Song J.J. *Linguistic Typology*. [Oxford Textbooks in Linguistics](#), 2018. 544 p.
8. Song J.J. *The Oxford Handbook of Linguistic Typology*. [Oxford Handbooks](#), 2018.776 p.

Методика викладання іноземних мов у середніх та закладах вищої освіти

Основна рекомендована література:

1. Бирюк О.В. Формування соціокультурної компетенції у майбутніх учителів при навчанні читанню англомовних публіцистичних текстів // *Іноземні мови*. №2. 2015.
2. Бородіна Г.Т. Комунікативно-орієнтоване навчання ІМ у немовному ВНЗ // *Іноземні мови*. №2. 2015.
3. Станівська Т. Підготовка майбутнього вчителя до здійснення диференційованого навчання // *Іноземні мови*. №1.2015.
4. Стеченко Т.О. Формування у майбутніх учителів усномовленневої англомовної граматичної компетенції на соціокультурному матеріалі // *Іноземні мови*. №3. 2015.

4. Волошина Р.Г., Зикун Ж.Н. Психологічна готовність викладача до раннього навчання іноземним мовам // Англійська мова та література. №5. 2014.
5. Козлакова Г. Сучасні аспекти європейської політики вивчення іноземних мов // Вища освіта України. №2. 2014.
6. Крилова В. Партнерство викладача та студента у навчанні іноземних мов // Рідна школа. №4. 2014.
7. Журба Л.В. Особливості змісту навчання ІМ як другої спеціальності у вищих навчальних закладах // Педагогіка і психологія. №1.2018.
8. Осипова Т.Ю. Формування професійно-орієнтованої особистості майбутнього вчителя: 13.00.04. – Теорія і методика професійної освіти: Дис. канд. пед. наук. О., 2014. 248 с.
9. Демидова В.Г. Формування в майбутніх педагогів прогностичного компонента професійної діяльності: 13.00.04. – Теорія і методика професійної освіти: Дис. канд. пед. наук. О., 2014.197 с.
10. Трубіцина О.М. Підготовка майбутніх учителів до рефлексивного управління процесом навчання учнів іноземної мови: 13.00.04: Дис. канд. пед. наук. О., 2014. 237 с.
11. Гриньова В.М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя: (теорія та методичний аспект): Дис. доктора пед. наук: 13.00.04. Інститут педагогіки АПН України. Харків, 2015. 417 с.
12. Бігич О.П. Формування у студентів методичної компетенції вчителя іноземних мов початкової школи // Іноземні мови. №2. 2020.
13. Друзь Г. Ділова гра як засіб навчання студентів професійного спілкування іноземним мовам // Рідна школа. №6. 2015.
14. Морська А.Г. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей (навчання іноземних мов у ВНЗ) // Іноземні мови. №2. 2016.
15. Соловьева Н.Д. Формирование у студентов методического творчества на практических занятиях по методике преподавания иностранных языков // Іноземні мови. №2. 2017.
16. Федоренко Ю. Комунікативна компетенція як найважливіший елемент успішного спілкування // Рідна школа. №1. 2017.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

17. Андрійко І.Ф. Зарубіжні методичні концепції навчання іншомовного писемного мовлення та їх застосування в українських ВНЗ // Іноземні мови. №3. 2016.
18. Зварич І. Проблемне навчання у вивченні ІМ // Рідна школа. №1. 2018.
19. Токар Л. Вивчення іноземної мови у Вузі – шлях до успішного формування національної свідомості // Рідна школа. №9. 2018.
20. Zabolotskaya O. O. Model of development of the role position of future teachers in higher education institutions / International Journal of Management (IJM) Volume 11, Issue 6, June 2020, pp. 739-751, Article ID: IJM_11_06_061
21. Zabolotskaya O.O. THE MODEL OF FORMATION OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHER'S POLY-CULTURE / REVISTA INCLUSIONES / Volume: 7 Pp.: 99-114 Специальный выпуск: SI /Опубликовано: APR-JUN 2020
<https://apps.webofknowledge.com/InboundService.do?product=WOS&Func=Frame&DestFail=http%3A%2F%2Fwww.webofknowledge.com&SrcApp=search&SrcAuth=Alerting&SID=D3b7IYqyDITvx7RZCL&customersID=Alerting&mode=FullRecord&IsProductCode=Yes&AlertId=33ae885d-3976-4359-b274-c02a77613631&Init=Yes&action=retrieve&UT=WOS%3A000538106300008>
22. Zabolotskaya O.O. Digital Competencies Of Teachers In The Transformation Of The Educational Environment //Journal of Optimization in Industrial Engineering. Vol.14, Issue 1, Winter & Spring 2021, pp. 43-50 DOI:10.22094/JOIE.2020.677813.URL : http://www.qjie.ir/article_677813_bc6ea29c4bb2da1989f4719d7a684e8b.pdf

Интернет ресурсы

23. Cambridge International dictionary of Idioms <http://itools.com/tool/cambridge-international-dictionary-of-idioms>
24. Ginzburg R.S. and others. A Course in Modern English Lexicology <http://www.bsu.by/Cache/pdf/229523.pdf>
25. English idioms and Idiomatic Expressions <http://www.usingenglish.com/reference/idioms/>
26. English Lexicology for Students and All <http://englishlexicology.blogspot.com/>
27. English Synonym Dictionary <http://dico.isc.cnrs.fr/dico/en/search>
28. Indo-European Etymological Dictionaries Online <http://iedo.brillonline.nl/dictionaries/>
29. International Journal of Lexicography <http://ijl.oxfordjournals.org/content/17/2/230.extract>
30. Lectures on English Lexicology <http://kpfu.ru/docs/F1797492221/Lectures.on.Lexicology1.pdf>
31. New Trends in Lexicography <http://www.c-s-p.org/flyers/978-1-4438-1945-9-sample.pdf>
32. Online Etymology dictionary <http://www.etymonline.com/>
33. Oxford Advanced Learner's Dictionary <http://oald8.oxfordlearnersdictionaries.com/dictionary/>
34. The Concise Oxford Dictionary of English Etymology <http://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780192830982.001.0001/acref-9780192830982>
35. <http://www.collinsdictionary.com/>
36. <http://www.lexilogos.com/english/dictionary.htm>
37. <http://www.merriam-webster.com/dictionary>
38. <http://www.synonymy.com/>
39. <http://thesaurus.com/>
40. Cognition. Available: <http://en.wikipedia.org/wiki/Cognition>
41. Bailey R. Cognitive Metaphor. Available: www.shakespeare.uk.net/journal/jHearn/1_2/bailey.html
42. http://www.shakespeare.uk.net/journal/jHearn/1_2/bailey.html
43. Bipin Indurkha. Creativity in Interpreting Poetic Metaphor. Available: <http://www.lehigh.edu/~interact/isi2003/ISI%202003%20Web%20Papers/Indurkha.Reader%20creativity.pdf>
44. Cognitive Blending. Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Conceptual_blending#column-one
45. Cognitive Metaphor. Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Conceptual_metaphor#column-one
46. Cognitive Poetics. Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Cognitive_Poetics#_note_0
47. Cronquist U. Traditional Stylistics and Cognitive Stylistics. Available: www.ucs.louisiana.edu/~cxr1086/coglit/cronquist.pdf
48. Deixis. Available: <http://en.wikipedia.org/wiki/Deixis#column-one>
49. Grady G. Blending and Metaphor. Available: <http://marktturner.org/blendaphor.htm>
50. Lakoff George. Available: <http://en.wikipedia.org/wiki/GeorgeLakoff>
51. George Lakoff. Cognitive Linguistics. Available: http://www.clas.ufl.edu/ipsa/journal/2001_lakoff01.shtml
52. http://www.clas.ufl.edu/ipsa/journal/2001_lakoff01.shtml George Lakoff. The Theory of Cognitive Models. Available: <http://cogweb.ucla.edu/CogSci/Lakoff.html>
53. <http://cogweb.ucla.edu/CogSci/Lakoff.html>
54. Landacker Ronald. Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Landacker_Ronald
55. Turner Mark. Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Turner_Mark

56. Tsur R. Aspects of Cognitive Poetics. Available: [http:// cogprints .org/3239/01/Aspects_of_Cognitive_Poetics.htm](http://cogprints.org/3239/01/Aspects_of_Cognitive_Poetics.htm)
57. Tsur R. Some Aspects of Cognitive Poetics. Available: www.2.bc.edu/~richard/lcb/fea/tsur/cogpoetics.htm

Гарант ОП

Алла ВОРОБЬОВА

Рекомендована література до другого модуля Теорія літератури та методика літературознавчого дослідження

Основна література:

Підручники і посібники

1. Білоус П.В. Теорія літератури: Курс лекцій. Житомир, 2015. 92 с.
2. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. К.: ВД «Києво-Могилянська акад.», 2018. 430 с.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Загальне літературознавство. Рівне, 2018.
4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / За наук. Ред. О. Галича. К., 2018. 487 с. (інші видання).
5. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 192 с.

Словники, енциклопедії.

6. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. / За ред. Коваліва Ю. К., 2017.
9. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / За ред. А. Волкова, О. Бойченка та ін. Чернівці: Золоті литаври, 2017. 636 с.

Додаткова література:

10. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. Львів, 2016.
11. Адорно Т. Теорія естетики. : К.: Основи, 2015. 518 с.
12. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія: Пер. з англ. К.: Смолоскип, 2018. 358 с.
13. Зборовська Н. Психологія і літературознавство. Посібник. К.: Академвидав, 2015. 392 с.

Інформаційні ресурси

14. pedved.ucoz.ru/publ/19
15. philologos.narod.ru/
16. www.ilnan.gov.ua/ru/CALSU.htm
17. sibupk.nsk.su/New/06/Yp/data/L02.HTM
18. littera.websib.ru/volsky/article.htm?5
19. www.kodges.ru/100652-teoriya-literatury.html
20. <http://humanitas.ucsb.edu/shuttle/theory.html>
21. obuk.ru/.../70857-teoriya-literatury-poyetika
22. mirknig.com/.../1181436075-teoriya-liter

Сайти:

- Durov.com
- Philology.ru
- Post-Семиотика
- Poetica
- Ruthenia
- Невменандр